

Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
Woningbouwlocatie regio Nijmegen

1 december 1992

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over de inhoud van het milieu-effectrapport
Woningbouwlocatie regio Nijmegen/ [Commissie voor de milieu-
effectrapportage]. - Utrecht: Commissie voor de milieu-
effectrapportage

ISBN 90-5237-375-2

Trefw.: milieu-effectrapportage; Nijmegen/woningbouw; Nijmegen

Aan het College van Gedeputeerde Staten
van provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

uw kenmerk
RG92.27791-RWG/RO3308

uw brief
22 april 1992

ons kenmerk
U1740-92/Bu/ab/343-132

onderwerp
toetsingsadvies MER Woningbouw
regio Nijmegen

Utrecht,

Met bovengenoemde brief verzocht u de Commissie voor de milieu-effectrapportage een toetsingsadvies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) Woningbouw Regio Nijmegen, dat op vrijwillige basis is opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de ontwikkelingsvisie "Knooppunt Arnhem-Nijmegen". Overeenkomstig artikel 41z van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) aan.

De Commissie is van oordeel dat het MER in combinatie met de Nota "Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." voldoende informatie biedt voor de besluitvorming over de locatiekeuze voor woningbouw in de regio Nijmegen. Zij heeft waardering voor de wijze waarop de vele verschillende locaties met elkaar zijn vergeleken en de wijze waarop de milieu-informatie daarbij is betrokken.

Het oordeel van de Commissie is gebaseerd op het MER en de Nota "Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." Deze laatste nota is opgesteld als reactie op een aantal nog tijdens de toetsingsfase van de Commissie geconstateerde tekortkomingen van het MER. De Commissie heeft op het beschikbaar komen van deze nota gewacht met het uitbrengen van haar toetsingsadvies. Zij heeft de nota op 23 november 1992 ontvangen. U hebt de Commissie meegedeeld dat De nota openbaar gemaakt zal worden samen met de publicatie bij de Ontwerp-ontwikkelingsvisie "Knooppunt Arnhem-Nijmegen": Commentaarnota. De Commissie heeft de inspraakreacties op de Nota "Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." niet in dit toetsingsadvies kunnen betrekken.

De Commissie hoopt met dit advies een constructieve bijdrage aan de besluitvorming te leveren en verneemt graag op welke wijze U gebruik hebt gemaakt van dit advies.

Hoogachtend,

Dr. H. Cohen
voorzitter van de werkgroep
MER Woningbouw regio Nijmegen

Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
Woningbouwlocatie regio Nijmegen

Advies op grond van artikel 41z, eerste en tweede lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne over de inhoud van het milieu-effectrapport Woningbouwlocatie regio Nijmegen,

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

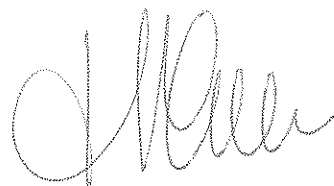
de werkgroep m.e.r. Woningbouwlocatie regio Nijmegen

de secretaris

drs. M. Buitenkamp

de voorzitter

dr. H. Cohen

Utrecht, 1 december 1992

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. TOETSING VAN HET MER OP HOOFDLIJNEN	2
3. TOETSING VAN HET MER OP ONDERDELEN	2
3.1 Uitgangspunten voor de locatie-inperking	2
3.2 Uitgangspunten voor de beoordelingscriteria	3
3.3 Multi-criteria-analyse	4
3.4 Inhoud van beoordelingscriteria	5
3.5 Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
3.6 Overige opmerkingen	8

BIJLAGEN

1. Brief van Gedeputeerde Staten van Gelderland d.d. 22 april 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid gesteld wordt om advies uit te brengen.
- 1A. Brief van Gedeputeerde Staten van Gelderland d.d. 9 oktober 1992, inzake verlenging van de adviestermijn.
2. Tekst van de openbare bekendmaking van de start van de m.e.r.-procedure.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.

1. INLEIDING

Ten behoeve van de besluitvorming over de Ontwikkelingsvisie Knooppunt Arnhem-Nijmegen is op vrijwillige basis een milieu-effectrapport over Woningbouw in de Regio Nijmegen opgesteld. De bekendmaking van het milieu-effectrapport (MER) en de Ontwerp-ontwikkelingsvisie vond plaats op 15 juni 1992. Bij brief van 22 april 1992 werd de Commissie voor de m.e.r. verzocht om, conform artikel 41z, eerste lid, van de Wabm, Gedeputeerde Staten van Gelderland te adviseren over het MER (zie bijlage 1).

De Commissie voor de m.e.r. dient een oordeel te geven over het MER waarbij het toetsingskader wordt gevormd door:

- het gestelde in art. 41j van de Wabm, mede gelet op de richtlijnen voor de inhoud van het MER, die werden vastgesteld door het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland op 16 juli 1992.
- de eis dat het MER geen onjuistheden bevat (art. 41w, tweede lid van de Wabm).

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. De samenstelling van de werkgroep is gegeven in bijlage 3. De werkgroep treedt op namens de Commissie en wordt daarom in dit advies "de Commissie" genoemd. Zie ook voor de overige projectgegevens bijlage 3.

Conform artikel 41z, tweede lid van de Wabm heeft de Commissie de via het bevoegd gezag ontvangen opmerkingen over het MER in beschouwing genomen. Voor een overzicht van deze reacties wordt verwezen naar bijlage 4. Voor zover deze reacties betrekking hebben op milieu-aspecten van de voorgenomen activiteit werden zij door de Commissie in het advies verwerkt.

In hoofdstuk 2 van dit advies wordt het MER getoetst op hoofdlijnen. Hoofdstuk 3 bevat het advies van de Commissie over de verschillende onderdelen van het MER.

Tijdens de toetsingsfase van het MER kwam de Commissie tot de conclusie dat het MER op een aantal punten aangevuld zou moeten worden om voldoende informatie voor de aan de orde zijnde besluitvorming te kunnen bieden. Op 29 september 1992 is het concept-toetsingsadvies van de Commissie besproken met het bevoegd gezag. Dit overleg heeft geresulteerd in het opstellen van een Nota "Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r.", waarin de door de Commissie aangedragen punten zijn behandeld. Het bevoegd gezag heeft bij brief van 9 oktober 1992 de advies-termijn van de Commissie verlengd tot 28 oktober (zie bijlage 1A). Op 23 november heeft de Commissie de Nota "Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." ontvangen, waarin op de verschillende punten wordt ingegaan. In dit toetsingsadvies heeft de Commissie de opmerkingen over het MER aangegeven. Aangegeven is in hoeverre de Nota "Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." aan de gemaakte opmerkingen tegemoet is gekomen.

2. TOETSING VAN HET MER OP HOOFDLIJNEN

Het MER met de Nota "Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." bieden voldoende informatie voor de aan de orde zijnde besluitvorming. De Commissie heeft waardering voor de wijze waarop de vele verschillende locaties met elkaar zijn vergeleken. Daarbij heeft men een goede middenweg weten te vinden tussen enerzijds het te gedetailleerd beschrijven van iedere locatie en anderzijds het te veel veralgemeniseren van relevante locatiekenmerken.

3. TOETSING VAN HET MER OP ONDERDELEN

3.1 Uitgangspunten voor de locatie-inperking

Uitgangspunten binnen het plangebied

Op blz. 4.5 en 4.6 van het MER is aangegeven welke categorieën locaties binnen het plangebied niet in ogenschouw zijn genomen. Tot de uitgesloten categorieën behoren onder andere de grotere recreatieve voorzieningen, bedrijventerreinen (o.a. bij Beuningen) en militaire oefenterreinen die in bestemmingsplannen zijn vastgelegd. Deze locaties kunnen toch geschikt blijken te zijn voor woningbouw zonder dat dit met negatieve consequenties voor het milieu gepaard gaat. Bestemming tot woningbouw kan echter met aanzienlijke kosten gepaard gaan (verplaatsing en sanering). Omdat dergelijke kosten ook voor een locatie als de Waalsprong gemaakt zullen moeten worden (verplaatsing kassen, sanering en aanleg extra infrastructuur), is deze inperking niet zondermeer voor de hand liggend.

Plangebied te beperkt

De Commissie heeft waardering voor het in het MER in beschouwing nemen van een groot plangebied en een groot aantal locaties, omdat daarmee niet op voorhand mogelijk geschikte, maar verder weg gelegen locaties worden uitgesloten. Zij constateert echter dat toch uitgegaan is van het gebied in de directe omgeving van Nijmegen. Een afweging is gewenst tussen enerzijds de voordelen van het bouwen nabij de donorgemeente, in dit geval Nijmegen en anderzijds het bouwen op locaties waar aan het milieu weinig schade zal worden toegebracht. Het MER gaat hier niet uitgebreid op in, met als overweging dat er functionele relaties bestaan tussen bepaalde kernen en Nijmegen (blz 2.3). Op basis van cijfers over de migratie, de pendel en de schooloriëntatie is de regio Nijmegen functioneel afgebakend. De Commissie had graag gezien dat de schaal, waarop naar mogelijke locaties was gekeken, die van het streekplangebied was geweest.

Geen variatie in het programma van eisen en de stedenbouwkundige structuur

In het MER is - terecht naar het oordeel van de Commissie - het accent gelegd op de locatiekeuze. Aan de voor die locatiekeuze relevante inrichtingsaspecten is echter te weinig aandacht besteed. Het is mogelijk dat potentiële locaties relatief anders scoren wat betreft de schade aan het milieu als wordt gewerkt met programma's die zijn aangepast aan de locatie. Zo kan het bouwen in hoge dichtheden rond stations de automobilititeit die een locatie veroorzaakt beperken, waardoor stationslocaties beter zouden scoren. Het afstemmen van de aard en de dichtheid van de bebouwing op de waardevolle landschappelijke elementen van de verschillende locaties kan de milieuhinder van een nieuwe woonwijk beperken.

In het MER is bij de bepaling van de milieugevolgen steeds uitgegaan van hetzelfde stedenbouwkundige programma (dichtheid, groenstructuur, ontsluiting) met op iedere locatie identieke milieuhinder per hectare. Aan het einde van het MER volgt enige kwalitatieve informatie over mogelijke aanpassingen van het programma en de inrichting. Interactie in een vroeger stadium tussen locatie, inrichting en programma was gewenst geweest. Met name variaties in dichtheid en de aanpassing van het aantal te bouwen woningen aan de specifieke gegevenheden van de locatie zijn in dit verband van belang. Voor dit soort aanpassingen behoeft geen gedetailleerd ontwerp per locaties te worden gemaakt, maar zijn modellen en kwalitatieve benaderingen voldoende.

Berekeningen verkeer en vervoer

De wijze waarop het aantal verplaatsingskilometers per variant is berekend brengt het nadeel met zich mee dat de bestaande kwaliteit van de vervoersvoorzieningen geen invloed heeft gehad op de vergelijking tussen de locaties. Er is gewerkt met een modal split (verdeling over de vervoerwijzen) alleen op basis van afstanden. Daarbij is uitgegaan van gemiddelde Nederlandse Waarnemingscijfers. Een locatie met een uitstekende aanwezige bediening per openbaar vervoer levert bij deze aanpak niet meer openbaar vervoergebruikers op (en daarmee dus minder autogebruikers) dan een locatie met een zeer matige bediening door het openbaar vervoer of zelfs in het geheel geen openbaar vervoer op acceptabele loopafstand. Een zelfde opmerking kan worden gemaakt over de doorwerking van de kwaliteit van aanwezige voorzieningen voor autoverkeer en fietsverkeer in de berekeningen.

De gehanteerde aanpak leidt er toe dat locaties met goede openbaar vervoersvoorzieningen, vanwege het aantal berekende verplaatsingskilometers per auto worden ondergewaardeerd ten opzichte van locaties met slechter openbaar vervoer.

Uit de Nota " Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." blijkt, dat in de werkwijze voldoende aandacht is besteed aan de waardering van locaties met een goed openbaar vervoersnet.

3.3 Multi-criteria-analyse

Het keuzeproces van de criteria is niet geëxpliciteerd.

De formulering van de gekozen criteria is in een aantal gevallen vaag. Zo wordt als criteriumklasse gedefinieerd: 'een gering aantal beeldbepalende elementen' (b1), waarbij niet wordt aangegeven wat wordt verstaan onder 'een gering aantal'. Dit geldt ook voor de termen 'enige' cultuurhistorische waarden (b2) en voor 'weinig' recreatieve mogelijkheden (d1).

Daardoor is het vaststellen van de scores volgens de verschillende criteria in plaats van een objectieve (verschillende waarnemers zouden per criterium tot een zelfde meetuitkomst moeten komen), een subjectieve zaak geworden.

In enkele gevallen is er bij de formulering van de criteria ten onrechte geen rekening mee gehouden dat de deelgebieden waarop de metingen betrekking hebben van uiteen lopende grootte zijn. De criteria blijken niet altijd neutraal voor omvang van het deelgebied. Dit blijkt bijvoorbeeld bij b1 waar men bij grote deelgebieden gemiddeld een minder gunstige score zou verwachten vergeleken met kleinere deelgebieden. Dit probleem doet zich ook voor bij b4.

Een ander probleem bij de waardering van de criteriumuitkomsten betreft de hantering van de drie klassen van uitkomsten (+, 0 en -). Deze driedeling heeft het voordeel dat hij eenvoudig is uit te leggen, een nadeel is dat hij in een aantal gevallen een onnodige grofheid in uitkomsten tot gevolg heeft en tevens tot onnodig verlies van informatie leidt. Dat laat zich met name duidelijk illustreren bij de criteria e1-e6. De wijze van meting bij e3 impliceert bijvoorbeeld dat het voor fietsers niet uitmaakt of ze nu 3,1 km of 6,9 km moeten fietsen naar een station. Een nadeel van de gehanteerde indeling is ook dat scores soms erg afhangen van min of meer toevallig gekozen grenswaarden.

Soms worden in de criteria ongelijksoortige componenten samengenomen. Zo worden in criterium d2 zeer uiteenlopende hinderbronnen, te weten stortplaatsen, bedrijventerreinen, autosnelwegen en spoorlijnen samengenomen. Hierdoor wordt de hinder van alle genoemde elementen even hoog ingeschat. Het ware beter geweest om hier per hindercategorie een apart criterium te formuleren. Dat ligt te meer voor de hand omdat dit criterium een zeer hoog gewicht krijgt. Een andere oplossing zou zijn om bij dit criterium sub-categorieën te formuleren.

Een detailopmerking: De gewichtenverdeling binnen profiel d zoals weergegeven op blz. 12 van basisrapport 1 komt niet geheel overeen met die op blz 20 en 21.

In de Nota " Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." wordt afdoende ingegaan op de bovengenoemde onzorgvuldigheden in de multi-criteria-evaluatie.

3.4 Inhoud van beoordelingscriteria

Ten aanzien van een aantal criteria heeft de Commissie de volgende opmerkingen:

In het MER scoort het huidig of toekomstig gebruik van gebieden voor de drinkwatervoorziening in de criteriumgroep "water- en bodembescherming" zeer hoog; deze gebieden zakken hierdoor sterk op de geschiktheidslijst voor woongebieden, omdat er vanuit wordt gegaan dat onder een woongebied de grondwaterkwaliteit ongeschikt wordt voor drinkwaterwinning. Naar de mening van de Commissie geeft het rapport onvoldoende argumentatie voor een dergelijke zwaar gewicht. De informatie in de Nota " Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." toont het grote belang van de huidige grondwaterbeschermingsgebieden voor de drinkwatervoorziening wel aan, maar toont de onverenigbaarheid van woningbouw inclusief eventuele preventieve voorzieningen met de handhaving van grondwaterbeschermingsgebieden niet aan. Exercities met de beschikbare data in de Nota " Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." tonen aan dat de classificatie van de deelgebieden niet ongevoelig is voor de genoemde weging van de grondwaterbeschermingsgebieden. Zou het betreffende gewicht worden teruggebracht tot nul dan doen zich ondermeer de volgende wijzigingen voor in Tabel 5.2.2 van basisrapport 1: Deelgebieden 2, 13, 15, 33, 36, 42, 45, en 46 die eerst tot categorie I en II behoorden, zakken nu naar een lagere categorie. Er zijn geen deelgebieden die van III-VI naar I en II gaan.

Uit de gevoeligheidsanalyse die in de Nota "Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." is gepresenteerd blijkt dat de zwaarte van het gewicht de uiteindelijke uitkomsten nauwelijks wezenlijk beïnvloed. Alleen wanneer aan het criterium vrijwel geen gewicht wordt toegekend, verschuiven een aantal relevante deelgebieden naar andere gebiedscategorieën.

In de criteriumgroep "flora, fauna en ecosystemen" wordt aandacht voor potenties van gebieden gemist. Uit het MER blijkt dat er in een aantal gebieden kweiverschijnselen zijn, doorgaans indicatief voor potenties voor het ontwikkelen van belangrijke natuurwaarden.

Uit de inspraakreacties¹⁾ komt naar voren dat een aantal waardevolle gebieden niet goed bij de beschrijving van de huidige situatie aan de orde komen.

In de criteriumgroep "situering en mobiliteit" zijn de criteria nu zodanig geoperationaliseerd dat zij vooral de te verwachten groei van

¹⁾ Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 11, het gaat om de gebieden Hatertse en Overasseltse Vennen en het rivierduingebied Berghaven/Hossen, het landgoed Elshof.

de totale mobiliteit meten. Scherper zou zijn een onderscheid te maken tussen criteria voor mobiliteit als geheel en criteria voor de automobilititeit.

De scores op de criteria "afstand tot verzorgingscentrum", "afstand tot station", "afstand tot hoofdwegennet" en "afstand tot bedrijventerreinen" kunnen sterk worden beïnvloed door de komst van de nieuwbouw zelf, afhankelijk van de spreiding van de nieuwe woningen. Indien de 9000 woningen in aan elkaar grenzende locaties worden gerealiseerd, zullen de genoemde afstanden op bijna alle locaties gelijk zijn, omdat de wijk dan voldoende draagvlak heeft om zelf deze voorzieningen te herbergen. Het gaat dan om verplaatsingen binnen de wijk. Indien de woningen verspreid over niet aan elkaar grenzende locaties gerealiseerd worden, zullen de afstanden tot deze voorzieningen buiten de wijk relevant zijn. Bij de vergelijking van de bouwlocaties is ervan uitgegaan dat de voorzieningen buiten de wijk liggen. Deze aanname is volgens de Commissie niet correct en wordt bovendien weerlegd in de alternatieven die voor verreweg het grootste gedeelte uit aangrenzende bouwlocaties zijn opgebouwd.

De volgende stappen hadden eigenlijk gevolgd moeten worden:

1. De bouwlocaties worden vergeleken alsof de voorzieningen buiten de wijk liggen. (Deze procedure is in het MER gevolgd).
2. De bouwlocaties worden vergeleken voor het geval de locaties aaneengrenzend worden gerealiseerd. De voorzieningen liggen dan in de wijk wat betekent dat de bouwlocaties op deze criteria gelijk scoren (niet in het MER gedaan).
3. Voor de beide procedures wordt een totaalscore opgemaakt, conform de methode in het MER.
4. Indien er geen verschillen tussen beiden procedures kan worden doorgegaan volgens de nu in het MER gevolgde procedure, indien er verschillen zijn moet afhankelijk van de compactheid van de te vormen alternatieven per locatie voor de procedure ad 1. of ad 2. gekozen en moeten de bouwlocaties in een nieuwe run, waarin opgenomen deze scores, met elkaar vergeleken worden.

3.5 Voorgenomen activiteit en alternatieven

Samenstelling alternatieven uit deellocaties; schrappen van potentiële bouwlocaties die milieukundig goed scoren

Een cruciale paragraaf van het MER staat in basisrapport 1, deel A par. 5.3. In deze paragraaf is de vertaalslag gemaakt van de 46 onderzochte potentiële bouwlocaties naar de zes woningbouwalternatieven. Binnen de gevolgde methodiek is afleiding van deelgebieden voor potentiële woningbouw op redelijk systematische wijze tot stand gebracht. Uiteindelijk wordt de discussie toegespitst op zes verschillende combinaties van (verschillende) deelgebieden. Deze zes combinaties geven een redelijk representatief overzicht van de verschillende mogelijkheden om deelgebieden te combineren.

Toch heeft de Commissie de volgende kritiek op de wijze waarop de keuze van de combinaties van de deelgebieden tot stand is gekomen:

Het uitgangspunt dat locaties die milieukundig slecht scoren (categorie VI) in het vervolg niet meer worden beschouwd, acht de Commissie zinvol. Locaties die in milieu-geschiktheidscategorieën vallen die "niet bij voorbaat zijn uit te sluiten voor woningbouw" (categorieën III, IV en V) worden, naar de mening van de Commissie ten onrechte geschrapt. Het betreft hier 26 locaties. Het rapport stelt van al deze 26 locaties slechts die locaties in de alternatieven te willen opnemen die in de Startnotitie of in het alternatief van de Overbetuwe gemeenten zijn opgenomen. Dit zijn slechts zes locaties te weten 11, 16, 22, 32, 38 en 39. Hiermee zijn twintig locaties op, vanuit milieu-optiek bezien, irrelevante overwegingen geschrapt.

Het MER stelt terecht de locaties die vallen in de hoogste geschiktheidscategorieën (de categorieën I en II) te willen opnemen in de alternatieven. Echter zes locaties uit deze categorie vallen dan toch weer af omdat op of nabij deze locaties infrastructuur is gepland. Het betreft hier de locaties 21, 43, 36, 15, 8 en 42. Het is niet goed te beoordelen in hoeverre een eventuele heroverweging van deze infrastructuur aan de orde zou kunnen zijn, nu gebleken is dat deze locaties zich zo goed lenen voor woningbouw. Slechts indien deze plannen werkelijk onomkeerbaar zijn, is het terecht om gunstig scorende potentiële bouwlocaties te laten afvallen.

Zo wordt in het MER uitgegaan van de aanleg van de A73. Deellocaties die door de A73 doorsneden zouden worden, zijn geschrapt. Gezien de onzekerheden die kleven aan de realisering van de A73, zou ook bekeken moeten worden hoe de betreffende locaties in de eindafweging scoren in een situatie zonder A73.

In de Nota "Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." wordt duidelijk ingegaan op de mogelijkheid van het niet doorgaan van de A73. In dat geval komen de deelgebieden 42 en 43 als een mogelijk locatie-alternatief naar voren. In de Nota "Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." is goed aangegeven hoe een dergelijk alternatief dan op de verschillende criteria gewaardeerd moet worden.

Inconsistentie indeling in milieu-geschiktheidscategorieën

De indeling van deelgebieden in milieu-geschiktheidscategorieën gepresenteerd in Tabel 5.2.2 van basisrapport 1 van het MER is op een zeshoofdig aantal punten niet consistent met de indelingscriteria gegeven in Tabel 5.2.1.

Uit de Nota "Aandachtspunten Cie. m.e.r." blijkt, dat een correctie op de verschillende inconsistenties geen belangrijke verschillen in de uitkomsten bij de indeling naar milieugeschiktheidscategorieën geeft.

Benodigde infrastructuur van de Waalsprong

Bij het alternatief Waalsprong wordt de congestieproblematiek voor de huidige Waalbrug weliswaar genoemd, maar er wordt weinig aandacht

besteed aan de oplossingen^{2]}. Er wordt slechts vermeld dat verkeersgeleidende maatregelen denkbaar zijn. Om de Waalsprong werkelijk bij Nijmegen te betrekken zijn er infrastructurele maatregelen nodig zoals: Extra capaciteit voor het autoverkeer, aantrekkelijker mogelijkheden voor fietsverkeer en een hoogwaardige openbaar vervoersvoorziening met Nijmegen. De consequenties van dergelijke infrastructurele maatregelen (ook in financiële zin) moeten worden betrokken bij de afweging tussen de varianten.

3.6 Overige opmerkingen

In het MER en bijlagen zijn geen gedetailleerde bevolkingsprognoses opgenomen.

In figuur 6.2.1 op pag. 6.3 wordt ten onrechte gesteld dat de aanleg van wegen geen invloed heeft op flora en fauna.

In het MER krijgen de mogelijkheden voor natuurbouw^{3]} weinig aandacht.

2 Zie bijlage 4, o.a. inspraakreactie nr. 8.

3 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 52.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies
over het
milieu-effectrapport
Woningbouwlocatie regio Nijmegen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 april 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten		provincie GELDERLAND										
	Streefadres Markt 11 Arnhem	Postadres Postbus 9090 6800 GX Arnhem										
	telefoon (085) 59 91 11 telefax 45 569 9416 telefax 085-52.94.00											
- De Commissie voor de Milieu-effectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT	<table border="1"><tr><td>aan</td><td>Commissie voor de Milieu-effectrapportage</td></tr><tr><td>datum</td><td>27 APR. 1992</td></tr><tr><td>nummer</td><td>1205-92</td></tr><tr><td>onderwerp</td><td>343-67 1/2</td></tr><tr><td>referentie</td><td>Bu-Sc-pres-bubl</td></tr></table>		aan	Commissie voor de Milieu-effectrapportage	datum	27 APR. 1992	nummer	1205-92	onderwerp	343-67 1/2	referentie	Bu-Sc-pres-bubl
aan	Commissie voor de Milieu-effectrapportage											
datum	27 APR. 1992											
nummer	1205-92											
onderwerp	343-67 1/2											
referentie	Bu-Sc-pres-bubl											
datum	22 april 1992	RC92.27791-RWG/R03308										
onderwerp	MER woningbouw regio Nijmegen											

Bijgaand treft u aan 5 exemplaren van het hoofdrapport van bovengenoemde milieu-effectrapportage alsmede de bijbehorende basisrapporten en samenvatting.

Het vooroverleg dat wij met uw commissie hadden naar aanleiding van het concept van het MER, heeft ons aanleiding gegeven tot enige wijziging/aanvulling van het rapport. Omdat het hier geen wijziging van de hoofdconclusies betreft en vanwege de inzichtelijkheid van de procedure, hebben wij ervoor gekozen de resultaten van bedoeld overleg neer te leggen in een aanvullende notitie die onderdeel uitmaakt van het MER.

Met dien verstande hebben wij op 7 april jl. een definitief aanvaardbaarheidsoordeel over het MER uitgesproken. Daarmee kan het MER vrijgegeven worden voor de inspraak. Deze inspraak zal gelijktijdig met de inspraak in het kader van de Ontwikkelingsvisie voor het knooppunt Arnhem-Nijmegen plaatsvinden, en wel vanaf 1 juni tot 15 september aanstaande. Het MER is immers in het kader van die ontwikkelingsvisie opgesteld.

Nagenoeg gelijktijdig met dit MER wordt een zogenaamde Tussenrapportage verspreid. Deze heeft tot doel Provinciale Staten en gemeentebesturen te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de door Provinciale Staten gestelde voorwaarden ten aanzien van het Ontwikkelingsmodel Arnhem-Nijmegen (Statenvoorstel E - 232). Bij deze Tussenrapportage zal de samenvatting van het onderhavige MER worden verzonden. Verspreiding daarvan zal op ruime schaal geschieden. Volledigheidshalve doen wij u hierbij deze Tussenrapportage met bijlagen toekomen.

Inlichtingen bij Jacobse

doorkiesnr. 599776

verzonden 24 APR. 1992

post giro rekening 66 97 62
ABN Arnhem, rek. nr. 53 30 26 463
BNG 's-Groenlo, rek. nr. 28 50 10 024

Gaarne zien wij uw toetsingsadvies over dit MER voor 15 oktober tegemoet. Wij verzoeken u echter indien mogelijk eerder te reageren. Dit in verband met de procedureplanning voor genoemde ontwikkelingsvisie.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

voorzitter

griffier

bijlagen

coll. y
code: nk/44731/9

BIJLAGE 1A

Brief van het bevoegd gezag d.d. 9 oktober 1992,
inzake verlenging van de adviestertermijn

Gedeputeerde Staten

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres: Markt 11, Arnhem
Postadres: Postbus 9090, 6800 GX Arnhem

telefoon (085) 59 91 11
telefax 45 569 9696
telefax 085-59 94 80

- De Commissie voor de Milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

datum: 9 oktober 1992
nummer: RG92.62245
onderwerp: Verlenging termijn ex artikel 41z Wabm
inzake toetsingsadvies MER Woningbouw regio Nijmegen

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen:	13 OKT. 1992
nummer:	3073-92
dossier:	343-114
kopie naar:	Bu.-J.-pres

Hierbij bevestigen wij de tijdens de bespreking van het concept-toetsingsadvies inzake voornoemd MER (d.d. 29 september 1992) gemaakte afspraak om de termijn waarbinnen u uw advies uitbrengt te verlengen van 15 oktober tot 28 oktober 1992.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

voorzitter

griffier

coll. 1
code: nk/A7096

Inlichtingen bij Streppel

verzonden 13 OKT. 1992

doorkiesnr. 599797

postgirorekening 86 97 62
ABN Arnhem, rek nr 53 50 26 463
BNG 's-Gravenhage, rek nr 28 50 10 824

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 114 d.d. 17 juni 1992

Met ingang van 15 juni 1992 ligt de ontwerp-Ontwikkelingsvisie op het Stedelijk Knooppunt Arnhem-Nijmegen ter inzage op alle gemeentehuizen in het Knooppuntgebied. Tevens ligt het Milieu-effect-Rapport Woningbouw Regio Nijmegen ter inzage in de gemeentehuizen van Nijmegen, Arnhem, Bommel, Beuningen, Elst, Gendt, Groesbeek, Heteren, Heumen, Huissen, Valburg, Wijchen en Ubbergen en in de bibliotheek van het Huis der Provincie te Arnhem.

De ontwerp-Ontwikkelingsvisie op het Stedelijk Knooppunt Arnhem-Nijmegen is opgesteld om invulling te geven aan de status stedelijk knooppunt die door de rijksoverheid aan het gebied is verleend. Het MER Woningbouw regio Nijmegen geeft inzicht in de milieueffecten van de verschillende alternatieven voor de oplossing van de woningbouwproblematiek in de regio Nijmegen. Eén van de in het MER in beschouwing genomen alternatieven, de Waalsprong, is opgenomen in de ontwerp-Ontwikkelingsvisie op het Stedelijk Knooppunt Arnhem-Nijmegen. Het MER zal nog worden aangevuld met de beschrijving van de milieueffecten van het nieuwe Over-Betuwe Alternatief (o.a. woningbouw in Elst en Bommel). Deze aanvulling zal met ingang van 15 juli 1992 eveneens op voornoemde adressen ter inzage worden gelegd.

Een ieder kan schriftelijk reageren op de ontwerp-Ontwikkelingsvisie en opmerkingen maken over het MER. U wordt ook de mogelijkheid geboden om mondeling te reageren op voornoemde rapporten op een van de zes bijeenkomsten die in het gebied zijn georganiseerd:

maandag 22 juni in Arnhem, Provinciehuis, Markt 11;

donderdag 25 juni in Wijchen, zaal Verploegen, Woezerikstraat 308;

maandag 29 juni in Nijmegen, Kolpinghuis, Smetiusstraat 1;

dinsdag 30 juni in Bommel, Het Wapen van Bommel, Dorpsstraat 52;

woensdag 1 juli in Zevenaar, Zalencentrum Staring, Groessenseweg 5;

donderdag 2 juli in Elst, De Vereniging, Dorpsstraat 23.

Alle bijeenkomsten beginnen om 20.00 uur.

Schriftelijke reacties op de ontwerp-Ontwikkelingsvisie op het Stedelijk Knooppunt Arnhem-Nijmegen en/of het MER en de daarbij behorende aanvulling kunnen tot 15 september 1992 worden gestuurd naar:

Provincie Gelderland, afdeling Voorlichting en Inspraak, Postbus 9090, 6900 GX Arnhem.

Indien u hierom verzoekt, worden uw persoonlijke gegevens niet bekend gemaakt.

Het ligt in de bedoeling dat wij, mede op basis van de inspraakresultaten, in het najaar van 1992 een definitief standpunt bepalen inzake de Ontwikkelingsvisie en dit standpunt dan vervolgens ter definitieve besluitvorming in januari 1993 voorleggen aan Provinciale Staten.

Voor nadere informatie over het MER kunt u contact opnemen met: Th. J. Streppel, tel.: 085 - 599797.

Voor vragen over de Ontwikkelingsvisie kunt u bellen met: R. de Redelijkheid, tel.: 085 - 599836.

Arnhem, 15 juni 1992.

Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Dr. J. C. Terlouw, voorzitter.

Drs. C. P. A. G. Crasborn, griffier.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Provincie Gelderland

Bevoegd gezag: Provincie Gelderland

Besluit: Ontwikkelingsvisie Knooppunt Arnhem-Nijmegen

Activiteit: De keuze voor een locatie voor de bouw van 9.000 woningen in de regio Nijmegen. Het betreft een vrijwillige m.e.r.-procedure, aangezien de m.e.r gekoppeld wordt aan de besluitvorming over een niet m.e.r.-plichtig planfiguur.

Stand van zaken: De start van de m.e.r-procedure is op 1 maart 1991 bekendgemaakt. De inspraakperiode liep tot 3 april. Het advies voor richtlijnen is uitgebracht op 2 mei 1991. Op 16 juli 1991 werden de richtlijnen vastgesteld.

Het MER is op 15 juni 1992 bekendgemaakt. De inspraakperiode liep tot 15 september. Er zijn hoorzittingen in de regio georganiseerd op 22 juni, 25 juni, 29 juni, 30 juni, 1 juli en 2 juli 1992.

Naar aanleiding van de bespreking van het concept-toetsingsadvies van de Commissie is besloten een aanvulling op het MER te maken. Deze is op 23 november 1992 bij de Commissie m.e.r. ontvangen. Deze Nota "Aandachtspunten Toetsing Cie. m.e.r." is bij het toetsingsadvies betrokken.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. H. Cohen (voorzitter)

dr. E.F. ten Heuvelhof

dr. W. Joenje

prof.dr.ir. F.M. Maas

dr. F.H.M. Mischgofsky

prof. P. Rietveld (alleen tijdens de toetsingsfase)

ing. G. van der Sterre M. Sc.

Secretaris van de werkgroep: drs. M. Buitenkamp.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	920629	Werkgroep Milieu en Derde Wereld	Nijmegen	920918
2.	920701	B. te Dorsthorst	Heteren	920918
3.	920702	P. Peters	Huissen	920918
4.	9207--	Maatschap Hoppenreys	Elst	920918
5.	920713	Stichting Medisch Kleuterdag verblijf	Arnhem	920918
6.	9208--	drs. A.J. van Dijk	Ressen	920918
7.	920829	Stichting Werkgroep Milieubeheer voor het Stadsgewest Nijmegen	Nijmegen	920918
8.	9208--	H. Kielstra e.a.	Zetten	920918
9.	920908	G.J. Van Schaik	Driel	920918
10.	920910	Gemeente Nijmegen	Nijmegen	920918
11.	920910 920911	Vereniging Das & Boom	Beek-Ubbergen	920918
12.	920910	Samenwerkingsorgaan Nijmeegse Wo- ningcorporaties	Nijmegen	920918
13.	920526	Ministerie van Landbouw, Natuurbe- heer en Visserij, directie Landbouw, Natuur Openluchtrecreatie, in de provincie Gelderland	Arnhem	920918
14.	920831	Lohaven BV	Lent	920918

15.	920506 920821 920907	Landbouwschap, gewestelijke raad voor Gelderland	Arnhem	920918
16.	920825	Vereniging Stedelijk Leefmilieu	Nijmegen	920918
17.	920601	Gemeente Arnhem	Arnhem	920918
18.	920618	Provinciaal Sociaal-Economisch Overlegorgaan	Arnhem	920918
19.	920911	Fam. J. van Manen-Maassen	Elst	920918
20.	920908	Gemeente Renkum	Renkum	920918
21.	920908	CDA raadsfractie Arnhem	Arnhem	920918
22.	920901	P.G.J.E. van Bentum	Driel	920918
23.	920902	Gemeente Beuningen	Beuningen	920918
24.	920907	Gemeente Wijchen	Wijchen	920918
25.	920907	P.G. van der Geest	Driel	920918
26.	920911	Landinrichting "Over Betuwe-Oost"	Zetten	920918
27.	920911	P. Bloed	Driel	920918
28.	920911	Roomskatholieke Boeren- en Tuin- dersbond afd. Duiven, Groessen en Loo	Zevenaar	920918
29.	920911	Recreatieschap Over-Betuwe	Tiel	920918
30.	920911	Gemeente Groesbeek	Groesbeek	920918
31.	920908	Stedelijk Knooppunt Arnhem-Nijme- gen	Arnhem	920918

32.	920812	Gemeente Millingen aan de Rijn	Millingen a/d Rijn	920918
33.	920911	Milieu-aktie winkel De Broeikas	Nijmegen	920918
34.	920911	OV Arnhem Nijmegen	Arnhem	920918
35.	920910	Selectiebedrijf voor varkens Cofok bv	Arnhem	920918
36.	920911 920915	Initiatiefgroep de Waalsprong	Nijmegen	920918
37.	920910	Contact Liemerse Gemeenten	Zevenaar	920918
38.	920909	Fam. F. Doeze Jager-Heesbeen	Elst	920918
39.	920913	H.G.A. Broekhuizen B. Ekkelenkamp	Driel	920918
40.	920911	Over-Betuws Overleg	Bemmel	920918
41.	920913	Vereniging Binnenstad Ondernemers Nijmegen	Nijmegen	920918
42.	920911	Meerwaarde voor Midden-Gelderland	Arnhem	920918
43.	920914	WIG, Stichting Werkgroep Inte- gratie Gehandicapten	Nijmegen	920918
44.	920914	Stichting Milieugroep Elst	Elst	920918
45.	920914	Nederlandse Vereniging van regio- nale industriezand- en grindprodu- centen (Nevrip)	Arnhem	920918
46.	920914	VAC Woonburo	Nijmegen	920918

47.	920911	Gelderse Maatschappij van Landbouw afd. Over-Betuwe	Elst	920918
48.	921018	G.v.d Boomen	Lent	921020
49.	920911	Stichting Werkgroep Weurt	Weurt	920918
50.	9209--	Mts. Vos	Driel	920918
51.	920905	T.M.J. v.d. Ven	Lent	920918
52.	920910	IVN, Vereniging voor Natuur en Milieueducatie	Nijmegen	920918
53.	920911	Projectgroep KAN	Apeldoorn	920918
54.	920913	D. van Dalen	Groessen	920913
55.	920912	De Groenen, afd. Nijmegen	Nijmegen	920918
56.	920912	Vereniging tot behoud van de eigen identiteit Over-Betuwe	Valburg	920918
57.	920914	Gelderse Milieufederatie	Arnhem	920918
58.	920911	P.T. Philipsen	Driel	920918
59.	920914	Mts. Philipsen	Driel	920918
60.	920914	VNO Gelderland KNOV Gelderland NCW Gelderland NCOV Gelderland	Apeldoorn	920918
61.	920914	Gemeente Heumen	Malden	920918
62.	920914	Gemeente Beuningen	Beuningen	920918

63.	920914	Milieudefensie Arnhem	Arnhem	920918
64.	920914	ir. A.B. Delmaar	Velp	920918
65.	920915	Gelderse Sport Federatie	Velp	920925
66.	920910	Gemeente Rheden	De Steeg	920925
67.	920908	Gemeente Gennep	Gennep	920925
68.	920908	R.E.B. Groot-Hulze, S.E.M. Maassen Namens bewoners van Boven-Driel	Driel	920925
69.	920915	Gemeente Ubbergen	Beek-Ubergen	920925
70.	920427	M. Storteboom, namens, recreatieve schaatsliefhebbers	Nijmegen	920925
71.	920915	Arbeidsvoorziening Regio Nijmegen/ Rivierenland	Nijmegen	920925
72.	9209--	A.J.M. Groothengel	Heelsum	920925